

## RIKSDAGENS SVAR 82/2009 rd

### **Regeringens proposition med förslag till lag om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet och till vissa lagar som har samband med den**

#### **Ärende**

Regeringen har till 2008 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till lag om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet och till vissa lagar som har samband med den (RP 26/2008 rd).

#### **Beredning i utskott**

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 6/2009 rd).

#### **Beslut**

Nu församlade riksmöte har antagit följande lagar:

## **Lag**

### **om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

#### *Allmänna bestämmelser*

##### 1 §

#### *Lagens syfte*

Syftet med denna lag är att främja samarbetet mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet (*PTG-myndigheterna*) och genomförandet av gemensamma riktlinjer för PTG-myndigheternas verksamhet så att PTG-myndigheternas lagstadgade uppgifter och enskilda åtgärder när det gäller förebyggande, avslöjande och utredning av brott (*brotsbekämpning*), övervakning samt internationellt samarbete i anslutning till dessa utförs på ett ändamålsenligt, effektivt och ekonomiskt sätt.

Med samarbete avses i denna lag åtgärder som vidtas i samband med brotsbekämpning, över-

vakning eller internationellt samarbete för en annan PTG-myndighets räkning eller för att bistå den andra myndigheten inom dennas uppgiftsområde samt samarbete som bedrivs inom PTG-myndigheternas gemensamma uppgiftsområde.

I fråga om PTG-myndigheternas uppgifter och befogenheter i samband med dem gäller vad som föreskrivs särskilt om dem.

#### *Brotsbekämpningssamarbetet mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet*

##### 2 §

#### *Åtgärder inom en annan PTG-myndighets uppgiftsområde*

En PTG-myndighet kan på begäran för en annan PTG-myndighets räkning vidta en sådan en-

skild åtgärd i anslutning till brottsbekämpning som hör till den andra myndighetens uppgiftsområde inom ramen för de befogenheter som den får utöva inom sitt eget uppgiftsområde när det gäller dess egna brottsbekämpningsuppdrag.

En PTG-myndighet kan också utan begäran i anslutning till brottsbekämpning med befogenheter enligt 1 mom. vidta en sådan brådsökande åtgärd som avses i 1 mom., om åtgärden inte kan skjutas upp. Den PTG-myndighet till vars uppgiftsområde åtgärden hör ska utan onödigt dröjsmål underrättas om åtgärden. Åtgärderna ska avslutas när den myndighet för vars räkning åtgärden vidtas ber om det eller själv åtar sig uppgiften.

Vidtar en PTG-myndighet inte en åtgärd som avses i 2 mom., ska den utan onödigt dröjsmål informera den PTG-myndighet till vars uppgiftsområde åtgärden hör om det ärende som kommit till dess kännedom, om informationen är nödvändig för att förhindra ett allvarligt brott eller för att en undersökning av ett sådant brott ska kunna inledas eller om den är nödvändig av något annat med dessa jämförbart särskilt skäl.

### 3 §

#### *Information och avtal om åtgärder inom PTG-myndigheternas gemensamma uppgiftsområde*

En PTG-myndighet ska utan onödigt dröjsmål informera den PTG-myndighet till vars uppgiftsområde ärendet också hör om brott som den fått kännedom om och åtgärder i anslutning till brottet genom att göra en anteckning i PTG-myndigheternas gemensamma register.

PTG-myndigheterna ska från fall till fall komma överens om åtgärder i anslutning till sådana brott som avses i 1 mom så att samarbetet ger det mest ändamålsenliga resultatet med tanke på det straffrättsliga ansvaret och beaktar varje PTG-myndighets huvuduppgifter och aktionsberedskap. Om överenskommelse inte nås ska polisen besluta om åtgärderna. Bestämmelser om beslutsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 4 §

#### *Förfarande vid kontrollerade leveranser*

En PTG-myndighet ska utan onödigt dröjsmål informera den PTG-myndighet till vars uppgiftsområde ärendet också hör om framställningar som den gjort eller mottagit angående handräckning eller rättslig hjälp i samband med leveranser som passerar riksgränsen (*kontrollerade leveranser*), när framställningarna baserar sig på ett internationellt avtal eller någon annan förpliktelse som är bindande för Finland.

De behöriga PTG-myndigheterna ska sinsemellan från fall till fall komma överens om den kontrollerade leveransen och åtgärder som gäller den så att den inte orsakar överhängande allvarlig fara för liv, hälsa eller frihet eller överhängande risk för betydande miljö-, egendoms- eller förmögenhetsskada.

Förfarandet som avses i 2 mom. tillämpas också när det gäller en PTG-myndighets begäran om åtgärder i anslutning till olagliga leveranser som passerar riksgränsen.

Närmare bestämmelser om beslutsförfarandet enligt denna paragraf kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 5 §

#### *PTG-kriminalunderrättelseenheter*

För PTG-myndigheternas kriminalunderrättelse- och brottsanalysverksamhet kan det inrättas riksomfattande, regionala och lokala PTG-kriminalunderrättelseenheter. En PTG-kriminalunderrättelseenhet kan bestå av företrädare för PTG-myndigheterna som förordnas särskilt och även av företrädare för andra myndigheter, om dessa har särskilda polisbefogenheter enligt 8 § i polislagen (493/1995) att utföra de uppgifter som anges i 1 § i den lagen.

PTG-kriminalunderrättelseenheter har till uppgift att samla in, analysera och förmedla aktuell och täckande kriminalunderrättelseinformation för PTG-myndigheternas riksomfattande, regionala och lokala ändamål.

## 6 §

*Behandlingen av uppgifter vid PTG-kriminalunderrättelseenheterna*

En PTG-myndighet som är företräd i en PTG-kriminalunderrättelseenhet kan för ett enskilt brottsbekämpningsuppdrag som gäller allvarlig eller omfattande brottslighet inrätta ett sådant tillfälligt register för brottsanalys som avses i 6 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003), 4 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) eller 22 § 2 mom. i tullagen (1466/1994). Den PTG-myndighet som har inrättat registret är registeransvarig.

Utöver vad som föreskrivs i lagstiftningen om behandlingen av personuppgifter vid den PTG-myndighet som inrättat ett register i fråga, får det till ett brottsanalysregister för samkörning, behandling och lagring lämnas ut sådana uppgifter ur de övriga i PTG-kriminalunderrättelseenheten företrädade myndigheternas datasystem och sådana uppgifter som inhämtats genom kriminalunderrättelseverksamhet, observationer och iakttagelser i samband med ett enskilt uppdrag vilka behövs för att ett enskilt brottsbekämpningsuppdrag som avses i 1 mom. ska kunna utföras.

Den PTG-myndighet som har inrättat ett brottsanalysregister kan bevilja de företrädare för myndigheter i PTG-kriminalunderrättelseenheten till vars uppgiftsområde informationen i registret ansluter sig rätt att använda registret.

Den som verkar vid en PTG-kriminalunderrättelseenhet som företrädare för en myndighet kan till denna myndighet lämna ut endast sådan analyserad kriminalunderrättelseinformation som behövs för genomförandet av ett sådant brottsbekämpningsuppdrag som hör till myndighetens uppgiftsområde.

I fråga om tillsynen över PGR-kriminalunderrättelse- och brottsanalysfunktionerna gäller vad som föreskrivs särskilt.

## 7 §

*PTG-spanings- och undersökningsgrupper*

PTG-myndigheterna kan inrätta gemensamma spanings- och undersökningsgrupper för att förhindra, avslöja eller utreda ett brott eller flera brott som har samband med varandra. En PTG-spanings- och undersökningsgrupp kan inrättas gemensamt av de myndigheter till vars uppgiftsområde brottet eller brotten helt eller delvis hör.

De PTG-myndigheter som ska delta i PTG-spanings- och undersökningsgruppen beslutar om inrättandet av och deltagandet i den. Samtidigt som PTG-spanings- och undersökningsgruppen inrättas ska beslut fattas om gruppens ledningsförhållanden och vilka brott som är föremål för gruppens spanings- eller undersökningsverksamhet.

En företrädare för en PTG-myndighet har rätt att i PTG-spanings- och undersökningsgruppen under ledning och nödvändig övervakning av gruppens ledare delta i sådana spanings- och undersökningsåtgärder som företrädaren för PTG-myndigheten har befogenheter att utföra inom sitt eget uppgiftsområde när det gäller myndighetens egna brottsbekämpningsuppdrag och som krävs för gemensamt inhämtande av information eller för att förhindra, avslöja eller utreda de brott som är föremål för den gemensamma spanings- och undersökningsverksamheten och som gruppens ledare med stöd av sina befogenheter har beslutat att genomföra.

*PTG-myndigheternas övriga samarbete*

## 8 §

*Övervakning*

En PTG-myndighet ska inom ramen för sina uppgifter och befogenheter främja sådan övervakning av allmän ordning och säkerhet, import och export av varor, personers inresa och utresa samt lagligheten i samband med utlänningars vistelse i landet som hör till en annan PTG-myndighets uppgifter.

9 §

*Internationellt samarbete*

PTG-myndigheterna ska samråda om målen för det internationella samarbetet och i förväg nationellt komma överens om internationella åtgärder som utförs gemensamt och om deltagande i operationer med beaktande av PTG-myndigheternas uppgifter och befogenheter.

*Särskilda bestämmelser*

10 §

*Tillfällig överlåtelse av utrustning, lokaler och personal till en annan PTG-myndighet*

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag är en PTG-myndighet skyldig att till en annan PTG-myndighet tillfälligt överlåta utrustning, lokaler, personalresurser och experttjänster som den andra myndigheten inte har tillgång till för att användas vid nödvändiga åtgärder i anslutning till brottsbekämpnings- och övervakningssamarbete eller internationellt samarbete. Ett villkor för biståndet är att det kan lämnas utan att detta äventyrar utförandet av lagstadgade uppgifter vid den myndighet som lämnar biståndet.

11 §

*Ersättning för kostnader*

Varje PTG-myndighet svarar för kostnaderna för det samarbete som avses i denna lag och det bistånd som avses i 10 §.

Om biståndet binder stora resurser och drar ut på tiden så att det väsentligt försvårar de grundläggande funktionerna vid den PTG-myndighet som lämnar bistånd eller orsakar betydande kostnader, har den myndighet som lämnar bistånd rätt att få ersättning för sina direkta kostnader.

12 §

*Närmare bestämmelser*

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om inrättande av sådana samarbetsorgan för PTG-myndigheterna som avses i 1 § och om samarbete mellan PTG-myndigheterna för att ordna den tillsyn som avses i 6 §.

Genom förordning av statsrådet kan dessutom utfärdas närmare bestämmelser om PTG-myndigheternas beslutsförfarande när det gäller inrättande av kriminalunderrättelseenheter enligt 5 §, inrättande av PTG-myndigheternas gemensamma spanings- och undersökningsgrupper enligt 7 § och begäran om och lämnande av bistånd i fråga om utrustning, lokaler, personalresurser och experttjänster enligt 10 §.

13 §

*Ikraftträdandebestämmelser*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs statsrådets förordning av den 22 mars 2001 om samarbete mellan polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna (257/2001).

## Lag

### om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
upphävs i gränsbevakningslagen av den 15 juli 2005 (578/2005) 45 och 48 § samt  
ändras 1 § 2 mom., den finska språkdräkten i rubriken för 21 §, 21 § 1 mom., 77 § 1 mom., 78 §  
1 mom. och 84 § 1 mom. som följer:

#### 1 §

##### *Tillämpningsområde*

— — — — —  
Lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) innehåller bestämmelser om ordnandet av gränsbevakningsväsendets förvaltning, utbildning och forskningsverksamhet samt om gränsbevakningsväsendets tjänster och om särskilda rättigheter och skyldigheter för gränsbevakningsväsendets tjänstemän. Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter och om rätten att erhålla och lämna ut uppgifter i gränsbevakningsväsendets verksamhet föreskrivs i denna lag, i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005), i sjöräddningslagen (1145/2001) samt annanstans i lag. Bestämmelser om samarbetet mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet finns också i lagen om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet ( / ).

#### 21 §

##### *Brådiskande polisuppgifter för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet*

På begäran av en polisman som hör till befälet kan gränsbevakningsväsendet i ett enskilt fall sköta sådana brådiskande polisuppgifter som behövs för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet som avses i 2 kap. i polislagen och som polisen inte utan dröjsmål kan sköta.

— — — — —

#### 77 §

##### *Handräckning av gränsbevakningsväsendet*

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag kan gränsbevakningsväsendet på begäran lämna statliga myndigheter handräckning för fullgörande av en lagstadgad tillsynsskyldighet. Bestämmelser om bistånd som gränsbevakningsväsendet lämnar polisen och tullen finns i lagen om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet.

— — — — —

#### 78 §

##### *Handräckning till gränsbevakningsväsendet*

En myndighet ska lämna gränsbevakningsväsendet sådan handräckning som behövs för fullgörande av ett uppdrag som ankommer på gränsbevakningsväsendet och som myndigheten är behörig att lämna. Bestämmelser om bistånd som lämnas till gränsbevakningsväsendet finns också i lagen om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet.

— — — — —

#### 84 §

##### *Närmare bestämmelser*

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser

1) om gripande av en person enligt 36 § 2 mom., 37 § och 71 § 2 mom., om omhändertagande av egendom enligt 28, 59, 66 och 69 § samt om protokoll som ska upprättas eller andra anteckningar som ska göras i samband med kroppsvisitation enligt 19 och 28 §,

2) om utrustande av en gränsbevakningsman med maktmedels- och skyddsredskap och vid behov om en gränsbevakningsmans övriga utrustning,

3) vid behov om behandling av ett tillstånds- eller anmälningsärende enligt denna lag och om

förfarandet vid anmälan och ansökan om tillstånd.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

## Lag

### om ändring av 19 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen av den 15 juli 2005 om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) 19 § som följer:

#### 19 §

##### *Uppgifter om personer i fordon som passerar den yttre gränsen*

Utan hinder av sekretessbestämmelserna har gränsbevakningsväsendet i fråga om brott som gränsbevakningsväsendet utreder rätt att av samfund och sammanslutningar ur register som gäller passagerare och fordons personal få uppgifter som behövs för förebyggande och utredning av brott och för väckande av åtal samt för upprätthållande av gränssäkerheten. Enligt överenskommelse med den registeransvarige har gränsbevakningsväsendet rätt att få uppgifter också med hjälp av en teknisk anslutning.

Föraren av ett fordon som anländer till eller avgår från Finland och passerar den yttre gränsen ska till gränskontrollmyndigheten vid inrespektive utresestället lämna uppgifter om per-

sonerna i fordonet. Befälhavaren för ett fartyg eller luftfartyg samt ägaren eller innehavaren av ett tåg eller något annat trafikmedel eller dennes företrädare ska till gränskontrollmyndigheten vid in- eller utresestället lämna en passagerar- och besättningsförteckning eller i övrigt uppgifter om trafikmedlets personal och passagerare samt övriga personer i trafikmedlet (*passagerar- och besättningsförteckning*). Uppgifterna kan lämnas genom teknisk anslutning.

Av passagerar- och besättningsförteckningen ska framgå släkt- och förnamn, födelsedatum, kön och medborgarskap för varje person som antecknats i förteckningen samt trafikmedlets nationalitet och registeruppgifter samt ankomst- och avgångsorten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

## Lag

### om ändring av tullagen

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i tullagen av den 29 december 1994 (1466/1994) 26 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1104/1998, samt

*fogas* till 22 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 24 §, sådan den lyder i lag 774/2003 och 1213/2006, ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 45 a § som följer:

#### 22 §

För analyser som görs för att förhindra, avslöja och utreda sådana tullbrott som kan medföra fängelsestraff får det inrättas tillfälliga register för att användas enligt 1 mom. 2 och 3 punkten. I registret är det tillåtet att samköra, lagra och annars behandla uppgifter ur de register som nämns i 23, 23 a, 23 c och 23 d §, uppgifter som tullmyndigheterna inhämtat genom kriminalunderrättelseverksamhet, observationer och iakttagelser i samband med ett enskilt uppdrag samt uppgifter ur andra datasystem, datafiler och register som tullmyndigheterna med stöd av 28 § har rätt att få uppgifter ur.

#### 24 §

Om inte något annat följer av 3 mom., ska uppgifterna i ett analysregister som inrättats med stöd av 22 § 2 mom. utplånas så som föreskrivs i 26 § 1 mom. 2 punkten samt 2 och 4 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

#### 26 §

Uppgifterna i bevakningsdataregistret och ett analysregister som inrättats med stöd av 22 § 2 mom. får dock lämnas ut endast till polisen och gränsbevakningsmyndigheterna för förebyggande och undersökning av brott. Sådana uppgifter liksom även de uppgifter som avses i 1 mom. får lämnas ut till centralkriminalpolisen även för vidareöverlåtelse till den europeiska polisbyrån i enlighet med konventionen om upprättandet av en europeisk polisbyrå (FördrS 79/1998) och för införande i den centrala databasen i Schengens informationssystem.

#### 45 a §

En tullman som inhämtar information för förebyggande av tullbrott får dröja med att ingripa när ett sådant brott håller på att ske som inte orsakar överhängande allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller överhängande risk för betydande miljö-, egendoms- eller förmögenhetsskada, om fördröjningen är nödvändig för att dölja att information inhämtas eller för att trygga syftet med att information inhämtas.

Denna lag träder i kraft den

20 .

## Lag

### om ändring av 54 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i polislagen av den 7 april 1995 (493/1995) 54 § 2 mom.,  
sådant det lyder i lag 315/2001 och 525/2005, som följer:

54 §

*Närmare bestämmelser*

om och utbetalning av ersättningar enligt 47 §,  
polisens emblem, tjänstemärke och beväpning,  
2) anmälningar och utredningar angående ut-  
övande av befogenheter som grundar sig på in-  
ternationella fördrag.

— — — — —  
Genom förordning av statsrådet föreskrivs om  
1) polisens funktionella ledningsförhållan-  
den, särskilda uppgifter i samband med polisun-  
dersökning i vissa fall, förfarandet vid ansökan

— — — — —  
Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 16 juni 2009